

Indhold

Side 1

Her taler man med både overlæger og sygeplejersker

Side 3

Danskuddannelsesloven revideres og der spares

Side 4

At lære dansk, når man taler serbokroatisk/bosnisk

Side 6

Partnerskabsmøde i Tyrkiet, oktober 2009

Side 7

Keikos store interesse

Side 8

Valget som tema

Det kræver koncentration at tale dansk i telefonen.

Her taler man med både overlæger og sygeplejersker

Af Anne-Marie Hatami-Rezania, sproglærer. Fotos: Maria Jensen.

27-årige Sacha Friedel er nyuddannet læge fra Wien i Østrig og har valgt at tage sin kliniske basisuddannelse i Danmark, hvor han er ansat i på medicinsk afdeling på Vejle Sygehus. I dialog har talt med ham om at arbejde i Danmark og om at lære dansk.

Da jeg spørger Sacha, hvorfor han valgte at komme til Danmark for at tage sit kliniske basisår, kommer svaret med det samme: "I Danmark arbejder en læge kun 37 timer i ugen, i Østrig skulle jeg have arbejdet omkring 70 timer ugentligt. Jeg ville gerne have, at mit liv ikke kun skulle være arbejde, der skulle også være tid til andre ting. Og selv om det har betydet, at jeg skulle bruge meget tid på at lære dansk ved siden af, så har der alligevel været mere tid til overs til mig selv. En anden stor bevæggrund til at komme til Danmark var også, at der er for mange læger i Østrig, og derfor må man vente 2-3 år for at få en stilling som turnuslæge. Her i Danmark mangler der læger, og vi er meget velkomne."

Og Sacha synes godt om at arbejde på et dansk hospital: "I forhold til hospitalsverdenen i Østrig, så er der her et meget mere fladt hierarki. I Østrig går man ikke bare hen og spørger en overlæge om noget, men her er der et godt samarbejde mellem alle ansatte. De spørger også os, hvad vi mener, og de har altid tid til at forklare og vise os noget, for eksempel hvordan specielle undersøgelser skal foretages. Man er aldrig bange for at spørge nogen, heller ikke om natten. Der er et venligere miljø på afdelingerne. Personalet laver ting sammen, også somme tider uden for arbejdstid."

Jeg spørger Sacha, om der er noget, der har overrasket ham særligt. Hertil svarer han, at han er overrasket over, at sygeplejerskerne har meget større ansvar her, både på skadestuen og på afdelingen. "De laver mange flere ting, starter behandlinger og giver morfin, og de ved en masse.

Det går fint med at kommunikere med patienterne.

Jeg er ny læge og har ikke så meget klinisk erfaring, så jeg spørger tit sygeplejerskerne, og de hjælper mig meget. Jeg er også lidt overrasket over, at jeg som basislæge har så stort ansvar, for eksempel ansvar for, hvad der skal ske med en patient. Men hvis jeg er i tvivl om noget, er der altid en mere erfarende kollega, jeg kan spørge.”

Sacha har fået danskundervisning, siden han startede på Vejle Sygehus i juni. Han bliver undervist sammen med sin kollega, Barbara Schedler, der ligeledes er basislæge og fra Wien. Sacha synes ikke, det er så svært at lære dansk. ”Præpositioner og udtale er det sværeste. Til gengæld er grammatikken ikke svær. Den er næsten den samme som i tysk. Der er selvfølgelig forskel på at tale dansk i undervisningen og i arbejdssituationen, og det kan være svært at forstå dialekter.” For både ham og Barbara har det at lære dansk været som en proces med succeser. ”Efter kort tid i Danmark kunne vi klare os på indkøb. Folk henvendte sig til os og spurgte for eksempel om, hvad klokken var, og vi kunne forstå og svare. Senere oplevede vi, at vi kunne forstå, hvad der blev sagt på morgenkonferencerne, og nu kan vi selv tale med,” fortæller Barbara. Det kan dog stadig være vanskeligt at forstå dansk i telefonen, især når konteksten mangler.

Sacha og Barbara er blandt en gruppe på i alt 21 nyuddannede østrigske læger, der er blevet ansat i en basisstilling i Region Syddanmark siden årsskiftet. De er det andet hold på Vejle Sygehus. I september underskrev regionen en egentlig samarbejdsaftale med Det Østrigske Lægekammer om at tilbyde basisuddannelse til nyuddannede østrigske læger. Region Syddanmark håber, at de unge læger vælger at blive og fortsætte deres uddannelse til speciallæge her i regionen. Om,

Sacha og Barbara på skolebænken.

og i givet fald hvor længe, Sacha vil blive i Danmark, ved han endnu ikke. Men foreløbig er han positivt indstillet. ”Selv om jeg savner min kæreste, er jeg meget glad for at være i Danmark. Jeg har aldrig mødt en uvenlig dansker, og folk her er altid parate til at hjælpe. Og for min medicinske uddannelse er det et fantastisk sted. Jeg lærer virkelig en masse, bl.a. fordi vi bliver tvunget til at prøve det hele, på den gode måde. Og så kommer vi på mange gode kurser. Jeg kunne godt forestille mig at blive i Danmark, når jeg er færdig med mit basisår.” Sprogcenter Vejle har i øjeblikket to undervisere i gang på Vejle og Kolding sygehuse, hvor udenlandsk personale undervises i dansk. Undervisningen tilrettelægges i samarbejde med Sygehus Lillebælts egen sprogundervisningsenhed.

SPROGCENTERVEJLE ...i dialog

Kolofon

Redaktion: Anne-Marie Hatami-Rezania, Anne Vind Andersen, Birger Sørensen og Dorthe Nielsen (ansvarshavende).

Layout: Niels Dalager

Tryk: JTO-ELBO Grafisk

Oplag: 500

Abonnement:

... i dialog er et nyhedsbrev fra Sprogcenter Vejle, der informerer om sprogcentrets aktiviteter.

... i dialog udkommer fire gange om året. Du kan abonnere på en elektronisk udgave af nyhedsbrevet ved at maile til sprogcentret@vejle.dk og komme på maillisten.

Danskuddannelsesloven revideres, og der spares

Af Dorthe Nielsen, forstander

Den 1. januar 2004 trådte loven om danskuddannelser i kraft, og det blev samtidig besluttet at evaluere lovens effekt og justere denne efter nogle år. Loven er blevet evalueret i flere rapporter udarbejdet af Danmarks Pædagogiske Universitet, Rambøll, Deloitte samt AKF.

I slutningen af 2008 konkluderedes, at danskuddannelseslovens hovedformål er opnået i vid udstrækning, men at det også er nødvendigt med nogle justeringer af loven. Der er derfor den 11. november fremsat et lovforslag i Folketinget, der forventes at blive vedtaget inden jul, således at visse dele af loven kan træde i kraft pr. 1. 1. 2010 og resten 1.7. 2010.

Introdansk

Som altid når et lovforslag fremsættes, er der alt efter synsvinkel både positive og negative aspekter at fremhæve. For at tage de positive aspekter først - set ud fra min synsvinkel - er det indførelsen af et nyt arbejdsmarkedsrettet danskundervisningstilbud, som kommer til at hedde intro-dansk. Dette tilbud er begynderundervisning tiltænkt udenlandske arbejdstagere, der tager midlertidigt ophold i landet som led i beskæftigelse. Tilbuddet kommer til at bestå af max. 250 timers undervisning uden test og prøver, og indholdet bliver specifikt erhvervsrettet. Undervisningen kan strække sig over 18 måneder.

I regeringens lovforslag står det udtrykkeligt, at mange udlændinge kun opholder sig midlertidigt i Danmark i forbindelse med beskæftigelse. Og dette er sikkert rigtigt, men det er lige så rigtigt, at mange udlændinge kommer med den intention kun at opholde sig midlertidigt, men ret hurtigt beslutter at flytte permanent hertil, og så kommer familien også. Sådan har det altid været med indvandring, og vi har ikke gode erfaringer med ikke at sikre mulighed for danskuddannelse. Tænk blot på generationen af gæstearbejdere fra 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne. Med forslaget om intro-dansk lukkes muligheden for mere danskundervisning

imidlertid ikke. Hvis udlændingen beslutter sig til at blive, kan man flytte over i den almindelige danskuddannelse med test og afsluttende prøver; dog er max- tiden i alt stadig kun 3 år.

Målgruppebegrænsninger

Au pair-personer får for fremtiden begrænset deres ret til danskundervisning til kun to begyndermoduler på trods af, at mange får opholdstilladelse til 18 måneder. Langt de fleste au pair personer vil kunne bestå de første to moduler på 6 - 12 måneder.

Udvekslingsstudenter, som kommer til Danmark for at gå på gymnasiet eller en erhvervsskole (ungdomsuddannelse), vil også blive holdt uden for loven; de kan kun få danskundervisning mod fuld betaling, evt. finansieret af gymnasiet eller erhvervsskolen.

For begge disse grupper gælder, at de er unge mennesker, men de har sandelig et stort behov for at tilegne sig det danske sprog så hurtigt som muligt for at kunne fungere optimalt hos værtsfamilien eller på uddannelsesinstitutionen.

Omlægning af finansieringen

Men det mest betænkelige, set med en sprogscoleleders øjne, er en omlægning af finansieringen af danskundervisningen. Uden at blive for teknisk regner regeringen selv med at det offentlige i perioden 2010 - 2013 sparer 241,5 millioner kr. Vi har selv prøvet at udregne konsekvenserne på Sprogcenter Vejle, og her tyder det på besparelser på 30% om året. Regeringens tal tyder på at være endog meget lavt sat. Det er en gyser, og vi håber, at udvalgsbehandlingen i Folketinget vil ændre herpå. Ellers bliver det meget svært at opretholde såvel den kvalitet som den effekt, som man efterspørger, og som var hovedformålet med loven af 2004, og som ifølge evalueringssrapporterne er lykkedes så godt.

FAKTA

Vejle Kommune skal igen forestå danskundervisningen for Fredericia Kommune

Fra 1999 til 2006 forestod Vejle Kommune ved Sprogcenter Vejle danskundervisningen i Fredericia Kommune; herefter entrerede Fredericia Kommune i 3 år med Dansk Flygtningehjælp. Opgaven er nu igen overgivet til Vejle Kommune pr. 1.1.2010, og opgaven skal varetages de næste 5 år, frem til 31.12.2014.

...i dialog

At lære dansk, når man taler serbokroatisk/bosnisk

Af Amela Mutic, lærer i dansk som andetsprog

Mit første møde med det danske sprog var slet ikke opmuntrende. Tværtimod. Jeg mindes stadig den vinteraften, hvor TV2 sendte TV avis. Nysgerrigt og optimistisk fulgte jeg med, i håbet om, at jeg i det mindste kunne fange det overordnede emne. En sprogelsker som mig tænkte, at det nok skulle gå. Men... det jeg kunne høre var en masse mærkelige lyde, der hverken havde en begyndelse eller en slutning. Det var næsten skræmmende. Sådan et sprog kommer jeg aldrig til at lære - det var tanken, der fyldte mit hoved. Al den viden og erfaring, som jeg har med andre sprog og lyttestrategier, blev taget i anvendelse, men resultatet var desværre skuffende. Heldigvis er det nogle år siden, så jeg kom over det.

Første udfordring i et nyt land er altid at kommunikere med andre. I starten kan man jo bruge engelsk eller tysk. Men efterhånden vil værterne hellere høre os beherske deres sprog. Og det er der, hvor det virkelig bliver en udfordring. Intet sprog er nemt at lære, alle kræver arbejde, tid, engagement og lyst. Dansk er et sprog, som er svært at lære. Men hvorfor er det svært for os serbokroatisk/bosnisk talende? **Svaret ligger godt gemt i vores modersmål og de sproglige kategorier, systemer og regler, vi er vokset op med og har forståelse for.**

Mit sprog

Mit modersmål er en levende organisme ligesom alle andre sprog og har ligesom dem oplevet ændringer gennem tiden. De fleste ændringer i sproget opstår som resultat af menneskets behov for at udtrykke sig hurtigere eller kortere samt tendensen til, at der opstår nye opfindelser, som stiller krav om helt nye begreber. Mit sprog var, ud over nævnte, udsat for en påvirkning i 90'erne, mens landet var i krig. Før krigen var der ca. 22 mil. indbyggere, som havde serbokroatisk/kroatiskserbisk (for at tilgodese de to største befolkningsgrupper) som officielt sprog. I dag har vi som udgangspunkt mindst 6 nye stater og lige så mange sprog: I Serbien taler man serbisk, i Kroatien kroatisk, i Bosnien bosnisk osv. Fællesnævner for dem alle er, at de stammer fra det samme sprog, og derfor vil jeg kalde det serbokroatisk/bosnisk (SK/B).

Her vil jeg forsøge at give et kort overblik over de vigtigste karakteristika ved mit sprog, og hvad de betyder i forhold til tilgængelsen af det danske sprog. De fleste SK/B-talende har pro-

blemer med udtale, med bestemthed og ubestemthed samt sætningsstruktur.

Serbokroatisk alfabet, stavelser og betoning

Serbokroatisk/bosnisk tilhører den slaviske gruppe i den indo-europæiske sprogfamilie, mens dansk tilhører den germanske gruppe. At begge sprog hører til den samme indo-europæiske sprogfamilie kan ses i f.eks. *jeg* - "*ja*", *vi* - "*vi*", *tre* - "*tri*", *søn* - "*sin*", *moder* - "*mater*" osv.

Serbokroatisk skrives med to alfabeter. Serbisk adskiller sig fra bosnisk og kroatisk ved at anvende det kyrilliske alfabet, men ellers kan sprogbrugerne uden problemer forstå hinanden, i hvert fald i talesprog. Begge alfabeter har 30 bogstaver, som fuldt ud svarer til hinanden. Bogstaverne er lydrette, og derfor kan man nemt lære at læse serbokroatisk/bosnisk, når blot man kender lyden af bogstaverne. Det betyder med andre ord, at vi læser alt, som vi skriver f.eks.: 5 bogstaver giver 5 lyde. Heri ligger måske forklaringen på, hvorfor nogle SK/B-talende har problemer med at læse dansk, da vi ivrigt forsøger at læse hvert skrevet bogstav.

Mht. det danske alfabet oplever de fleste SK/B-talende problemer i forhold til de danske vokaler. Vi er simpelt hen døde, når vi skal høre forskellen på f. eks. *e* og *i*, *a* og *æ* eller *o* og *u*. Årsagen findes i vores vokalsystem: Vi har nemlig kun 5 af slagsen *a*, *e*, *i*, *o* og *u* i to åbningsgrader: *u* over for *e*, *a* og *o*. Til gengæld kan vores vokaler være: korte og lange. F.eks. *NOM Sg: žena* (kvinde), *GEN Pl. žēna*, (hvor "*e*" er lang).

Vores konsonantsystem er i forhold til det danske mere omfattende: man skelner mellem stemte og ustemte konsonanter: *b-p*, *f-v*, *t-d*, *k-g*, *s-z*, *č-ć*, *ć-dz*. Vi har også såkaldte palataliserede konsonanter: *k*, *g*, *h* foran *e/i*, som skifter til *č*, *ž*, *š* eller *c*, *z*, *s*, og desuden har vi konsonanter *c*, *d*, *g*, *h*, *k*, *l*, *n*, *s*, *t*, *z*, som kan integreres/smeltes sammen med "*j*" og dermed danne nye konsonanter: *č*, *đ*, *ž*, *š*, *lj*, *nj* i *ć*. I forhold til det danske konsonantsystem har de fleste SK/B-talende problemer med udtale "*d*" i f.eks. "at hedde", at "sidde" som udtales som "*l*" ("*hila*" "*sida*"), og ofte udtales det danske "*t*" nærmest som "*ts*" tale (at "*tsale*") eller "*r*", som vi udtaler som i f.eks. ordet "*bravo*". Både "*p*" og "*t*" udtaler vi uden pust.

Næst- eller tredjesidste stavelse er som regel betonet, men der er ikke faste regler. SK/B har "toneaccent", som kan være stigende eller faldende, og vi angiver den ikke i skriften. Det er heldigvis ikke i så mange ord som f.eks. "*kupiti*" (første sta-

Amela Mutic.

velse kort, faldende og betonet) - "at samle" og "kupiti" (første stavelse lang, stigende betoning) - "at købe".

Serbokroatisk grammatik

Jeg kan ikke se, at den danske grammatik er særlig kompliceret, især hvis man har svedt over SK/B grammatik. Den ligner lidt latin eller oldgræsk med tre køn (hun-, han- og intetkøn - *ona - on - ono*) og 7 kasus, som kan bøjes både i ental og flertal. I praksis betyder det mange flere bøjninger, end man har på dansk, og hvor endelserne kan have forskellige betydninger. F. eks. "- a" kan betyde et substantiv af hunkøn i *NOM Sg* ("mama"), men også *GEN Pl.* ("mama"), eller "- e" hvor substantivet kan betyde *NOM, Pl.* ("mame") eller *GEN Sg.* ("mame").

Hvad angår **adjektiver** anvendes de, som vi kender det i dansk grammatik, men til forskel fra dansk bøjes de med substantiverne i kasus.

SK/B har endvidere det tilfælles med dansk, at det er et SVO-sprog (ordstillingen subjekt, verbal, objekt) men takket være kasusendelser og andre bøjninger i sætningen kan man frit flytte rundt med ordene/leddene uden, at det har indflydelse på betydningen. Det er i høj grad et bøjningssprog, hvor kasusendelsen viser, hvem der handler, og hvem handlingen går ud over. "Mama zove sina". "Sina mama zove" har ens betydning. Derfra kommer vist vores "afslappede" forhold til den danske sætningsstruktur.

Bestemthed og ubestemthed er en ukendt kategori i serbokroatisk/bosnisk. Det at lære sig denne og dermed den korrekte anvendelse i skrift og tale er en af de største indlæringsvanskeligheder for os serbokroatisk-/bosnisktalende. Det kræver ikke kun forståelse for reglerne, men også fornemmelse for den funktion bestemthed og ubestemthed kan have i sætningen. Her savner vi vores kendte og for os nemme kasussystem.

Verber bøjes i 1., 2. og 3. person i ental og flertal, men det er vigtigt at sige: Når man har en kompleks form af verberne f.eks. førnutid: "jeg har lavet mad" - så bøjes verbum også efter køn: "ja sam pisa-la" (hunkøn); "ja sam pisa-o" (hankøn). Hjælpeverbernes endelser og form "at være" ("biti") viser, hvem der udfører handlingen, og derfor kan man undlade at skrive personlige pronominer. //Ja sam napisa-la pismo - Napisa-la sam pismo/ Dvs. personerne er udtrykt i verberne, og således kan subjektspronominer udelades, uden at det påvirker betydningen.

I forhold til tempus har SK/B-talende ofte problemer med at fornemme grænsen mellem datid og førnutid. Det kan måske forklares med, at vi i vores grammatik ikke som på dansk skelner mellem "historisk" datid og aktualitetsrelateret førnutid. Til gengæld har vi ofte to udgaver af de fleste verber: De adskiller sig ved at have forskelligt aspekt. De findes nemlig i "imperfektiv" form: "spavati" (være ved at sove - uafsluttet handling) og i "perfektiv" form: "naspavati" (sove "færdig" - afsluttet handling).

I **spørgesætninger** har man samme muligheder, som man kender fra dansk grammatik. Man kan gøre det ved at anvende spørgeord eller starte med verbet. "Kommer du i morgen? Dolaz-is li sutra?" "Hvor går du i skole? "Gdje ides u skolu?"

Desuden kan man sætte en lille spørgepartikel *LI* eller *DA LI* foran: "Da li dolaz-is sutra"; "Da li govori-is danski" "Kommer du i morgen?; Taler du dansk?"

Det sidste jeg vil gøre opmærksom på her, er at SK/B-talende kæmper med negationen på dansk, hvor negationen "ikke" i hovedsætninger kommer efter verbet og i ledsætninger før verbet.

I den serbokroatiske/bosniske grammatik er reglen enkel: **Nægtelsen** "NE" sættes altid foran verbet: "Ona NE dolazi sutra". "Hun kommer ikke i morgen".

Der er altså som vist både ligheder, men også mange forskelle mellem de to sprog, som gør det svært for os SK/B-talende at lære dansk. Mit ønske her var at gøre forskellene mere synlige og dermed også gøre årsagen til indlæringsvanskeligheder for SK/B-talende mere forståelige.

E-learning to live in a dynamic Europe

Partnerskabsmøde i Tyrkiet, oktober 2009

Hos guvernøren i Sürmene.

Af Britta Toft, souschef

Sprogcenter Vejle deltager i et EU-projekt under det, der i EU sammenhæng kaldes for Grundtvig - programmet. Det dækker over begrebet "livslang læring". Sprogcentret deltager i projektet sammen med VIFIN, Videnscenter for Integration, der er den egentlige danske partner i projektet.

Projektets navn er: **E-learning to live in a dynamic Europe**, i daglig tale forkortet til **ELLDE**. Sprogcentret har konkret arbejdet med at udvikle digitale portfolier.

Efter udvikling af konceptet er portfolierne blevet udarbejdet og afprøvet af en gruppe kursister i samarbejde med 3 af vores lærere: Annalise Bai, Birger Sørensen og Mike Merrington. Hensigten med det hele er, at kursisterne skal trænes i at udarbejde en beskrivelse af sig selv og deres faglige og personlige kompetencer på en sådan måde, at det er tilgængeligt på nettet.

Når Sprogcentret er gået ind i dette udviklingsarbejde er det, fordi det indholdsmæssigt falder i tråd med et vigtigt emne i undervisningen, nemlig arbejdsmarkedskendskab. Kursisterne lærer at formulere deres færdigheder og kompetencer, de lærer sproget omkring det og de lærer at bruge og anvende de digitale muligheder, der findes for at markedsføre sig selv.

I EU-projekter indgår man i partnerskaber med andre europæiske lande. I dette projekt indgår Rumænien, der er overordnet tovholder på det hele, Letland, Italien, Tyrkiet og Danmark. En væsentlig del af læringen i EU-projekter med partnerskaber er, at det giver et større kendskab til de forskellige landes kulturer og måder at gøre tingene på. Dette oplever vi,

når vi deltager i møder i de forskellige lande. Det skaber en konkret forståelse for måden uddannelsessystemer fungerer på, en forståelse for de normer for undervisning og læring, der findes i de forskellige lande, en forståelse for de vilkår, som læringen finder sted under og meget mere.

Samtidig er sådanne udviklingsprojekter også med til at skabe nogle fælles europæiske standarder. I denne sammenhæng kan f.eks. nævnes: Hvilke oplysninger er vigtige i jobsøgningsøjemed? Hvilke kompetencer er vigtige? Hvad er personlige kompetencer, og hvordan skal man formulere sig omkring dem? Hvilken dokumentation skal man medsende? Osv. I oktober var Tyrkiet vært for det 3. partnerskabsmøde i projektet. Fra Danmark deltog Annalise Bai og Britta Toft. Vi havde nogle fantastiske dage, hvor tiden blev brugt på besludt arbejde med projektet, besøg på forskellige uddannelsesinstitutioner, besøg hos politikere og embedsfolk i undervisningssektoren og forskellige kulturelle arrangementer. Tyrkerne er nogle fantastiske værter! Alt kan lade sig gøre, ingen anstrengelser bliver skyet, og alting arrangeres hurtigt og ubesværet. Mødet blev holdt i den nordlige by Trabzon, som ligger helt ud til Sortehavet og har ca. 250.000 indbyggere. Fantastisk smukt - meget lærerigt: Vi er ikke det eneste land i Europa, der arbejder seriøst med at skabe gode vilkår for læring og undervisning...

Udflugt i det skønne Trabzonområde.

Min store interesse

Keiko Haraguchi foran en japansk inspireret have.

Af Keiko Haraguchi

Det var min store interesse for dansk arkitektur og design, der førte mig til Danmark. Det var i sommeren 2007, at jeg første gang betrådte den danske jord, for efter min toårige uddannelse i Japan inden for design og arkitektur, fik jeg stor lyst til at komme her og arbejde videre med mit fag.

For at lære sproget og kulturen i det nye land at kende opholdt jeg mig på Europahøjskolen på Kalø i 10 måneder. Her mødte jeg mange forskellige mennesker fra hele verden, og det var et rigtig dejligt ophold, for jeg begyndte at tænke mere over verden, religioner, sprog og livet. Jeg tror ikke, at jeg ville have været her nu, hvis jeg ikke var kommet i kontakt med så mange dejlige mennesker.

Efter jeg havde været hjemme i Japan igen, kom jeg igen til Danmark, og nu var det på "Working Holiday". Jeg arbejder

nu som au-pair pige i Jelling hos en sød dansk familie, som jeg også bor hos. Tre gange om ugen går jeg til dansk på Sprogcenter Vejle, og det er jeg meget glad for, så jeg kan forbedre mit dansk. Men jeg må skynde mig, for jeg har kun midlertidig opholdstilladelse. Selv om jeg til tider tænker på, at jeg kunne have haft et nemmere liv i Japan, fortryder jeg ikke, at jeg kom hertil.

Nu glæder jeg mig til et nyt liv, der starter fra januar, hvor jeg skal lære mere om min interesse: arkitektur og design. Det foregår på Krabbesholm Højskole ved Skive. Jeg er sikker på, at jeg der møder mange dejlige mennesker igen, og at det bliver en spændende oplevelse. Selvfølgelig er jeg bekymret for mit danske. Men samtidig er det at lære det danske sprog mit vigtigste, men også sværeste projekt, og jeg glæder mig først og fremmest til den dag, hvor jeg kan tale og forstå dansk lige så godt som danskerne.

Valget som tema

Af Birger Sørensen

Som optakt til kommunal- og regionsvalget den 17. november havde de højeste moduler på Dansk Uddannelse 3 temaet valg på plakaten, og det var ikke for at lære kursisterne om demokratiets væsen, for langt hovedparten kommer fra lande, der har et veludviklet demokrati. Det handlede derimod om at vække interesse for det lokale politiske arbejde i Vejle og i regionen.

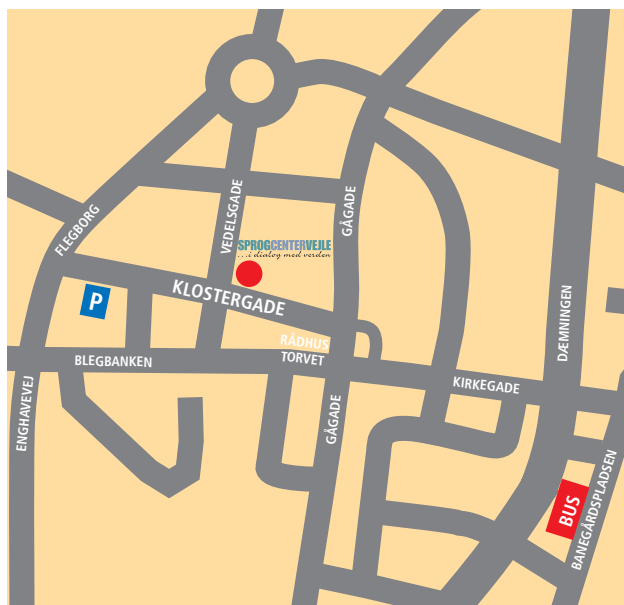
Forløbet fandt sted et par uger før valget for at forberede kursisterne til de allerførste kommunal- og regionsvalg, de oplever i deres nye land. Da en stor del af kursisterne kommer fra et andet EU-land, har de automatisk ret til at sætte deres kryds ved de to valg. Men udover at gøre EU-borgerne parate til afstemningen, så kan de øvrige stemme ved de næste valg af slagsen om fire år. Som ikke-EU-borger opnår man nemlig stemmeret til disse lokale valg efter tre års ophold i Danmark. Kursisterne viste stor interesse for emnet, der jo spænder vidt, når der udover gennemgang af specifikke ord også blev kastet lys over lokale forhold i Vejle kommune, ligesom faktuelle ting som opstilling, valgsteder og antal kommuner og regioner i landet blev gjort til genstand for samtale og debat blandt kursisterne, der var opdelt i grupper ud fra deres sproglige niveau.

De sproglige udtryk omkring kommunal- og regionsvalgene havde stor interesse blandt kursisterne, og nysgerrigheden efter netop det forstående valg til Vejles kommende byråd kom tydeligt til udtryk. Det skete særligt, når de enkelte kursister præsenterede dele af de forskellige politikeres valgprogrammer, som derefter blev kommenteret og debatteret. Så ud over partiernes og nogle af politikernes navne blev kursisterne fortrolige med det brede spekter, som den lokale valgkamp var kommet til at handle om. - Ja, selv Rygelisten, der stiller op til regionsrådsvalget blev der stiftet bekendtskab med.

Og det var ikke kun politikernes egne præsentationer, der blev arbejdet med, men også kommentarer fra forskere m.fl., såsom analyser af kandidater, udviklingen i antallet af opstillede kvinder, og som kuriosum læste de om knivforbudet, der kræver våbentilladelse til dem, der hænger valgplakater op. Den mere personlige vurdering af det forstående valg leverede VAF's tidligere redaktør Arne Mariager i en artikel, og hans synspunkter og kommentarer skabte en platform for en snak om teser og forventninger til valget og dets endelige resultat.

Så venter vi bare på vælgerne.

SPROGCENTERVEJLE
...i dialog med verden

Klostergade 4 · 7100 Vejle
Tlf. 76 81 38 00 · sprogcenret@vejle.dk
www.sprogcentervejle.dk

SPROGETPÅARBEJDEDANSKICENTRUMKULTURISPIINTERNATIONALTMILJØDIALOGOGBEVÆGELSEVIDENOGUDVIKLINGMÅLOGRESULTATER